

## Spis treści

Wstęp.....	9
------------	---

---

### Część 1. Międzynarodowe przepływy towarów, usług i kapitałów w dobie procesów globalizacji

---

<b>Dominika Brzęczek-Nester:</b> Polski eksport w latach 1999-2014 – kluczowe tendencje w ujęciach ilościowym, branżowym i geograficznym .....	15
<b>Agnieszka Hajdukiewicz:</b> Transatlantyckie Partnerstwo Handlowo-Inwestycyjne jako szansa rozwoju eksportu polskich towarów .....	28
<b>Dorota Agata Jarema:</b> Stosunki handlowe pomiędzy Unią Europejską i Chińską Republiką Ludową po 2001 roku .....	43
<b>Artur Klimek:</b> Small and medium sized enterprises in international trade: the case of Central and Eastern European countries.....	54
<b>Jan Rymarczyk:</b> Eksport jako forma internacjonalizacji KGHM Polska Miedź S.A. ....	70
<b>Joanna Skrzypczyńska:</b> Chiny w WTO .....	86
<b>Marta Wincewicz-Bosy:</b> Wpływ wybranych czynników społecznych na międzynarodowy łańcuch dostaw zwierząt przeznaczenia rzeźnego .....	93
<b>Wojciech Zysk:</b> Międzynarodowe obroty usługowe w latach 2004-2013 .....	103
<b>Magdalena Myszkowska:</b> Miejsce krajów najslabiej rozwiniętych w międzynarodowym handlu usługami .....	115
<b>Michał Brzozowski, Paweł Śliwiński, Grzegorz Tchorek:</b> Integracja podejścia makroekonomicznego i portfelowego w analizie czynników determinujących przepływy kapitału międzynarodowego.....	127
<b>Justyna Majchrzak-Lepczyk:</b> Rola branży e-commerce w rozwoju rynku powierzchni magazynowych .....	140

---

### Część 2. Ugrupowania integracyjne, gospodarki narodowe i inni gracze wobec wyzwania integracyjnego

---

<b>Eric Ambukita:</b> Francja i Afryka: nowa era współpracy gospodarczej .....	153
<b>Anna Chrzęściewska:</b> Charakterystyka polityki społecznej Meksyku na tle procesów globalizacji .....	165
<b>Małgorzata Dziembała:</b> Polityka na rzecz wspierania innowacyjności w krajach BRICS na przykładzie Republiki Południowej Afryki .....	174

<b>Sławomir Wyciślak:</b> Korporacje transnarodowe w warunkach złożoności ....	186
<b>Anna Janiszewska:</b> Polityka społeczna w krajach europejskich jako odpowiedź na zachodzące zmiany demograficzne .....	197
<b>Zdzisław W. Puślecki:</b> Unia Europejska wobec bezpieczeństwa ekonomicznego w warunkach globalizacji .....	210
<b>Katarzyna Żukrowska:</b> Napięcia w sąsiedztwie UE jako czynnik stymulujący zmiany .....	221

---

### Część 3. Polska w globalnej gospodarce – wybrane problemy

---

<b>Jarosław Brach:</b> Polski sektor międzynarodowego drogowego transportu ładunków – historia, sytuacja obecna oraz perspektywy i możliwości rozwoju w przyszłości .....	243
<b>Dorota Jankowska, Agnieszka Majka:</b> Zmiany na rynku pracy w Polsce na tle przemian zachodzących w krajach UE .....	268
<b>Bogdan Buczkowski, Agnieszka Kłysik-Uryszek, Aneta Kuna-Marszałek:</b> Polish OFDI – scale, structure and trends .....	279
<b>Agnieszka Piasecka-Głuszak:</b> Główne przesłanki i napotymane bariery we wdrożeniu <i>kaizen</i> w przedsiębiorstwach na rynku polskim .....	289
<b>Eugeniusz M. Pluciński:</b> Istota bezpieczeństwa ekonomicznego Polski z perspektywy globalizacji regionalnej i światowej. Wybrane aspekty .....	306

---

### Część 4. Znaczenie komunikacji i marketingu dla kształtowania postaw w globalnej gospodarce

---

<b>Karolina M. Klupś-Orłowska:</b> Private English tutoring industry in China on the example of the activity of New Oriental Education & Technology Group ....	323
<b>Aleksandra Kuźmińska-Haberla, Monika Chutnik:</b> Szkolenia międzykulturowe jako sposób na zwiększenie konkurencyjności polskich inwestorów na rynkach zagranicznych .....	333
<b>Agata Linkiewicz:</b> Ewolucja marketingu szeptanego jako narzędzia komunikacji marketingowej w świetle rozwoju technologii informacyjnych .....	346
<b>Barbara Szymoniuk:</b> Globalne marnotrawstwo zasobów – wyzwanie dla zrównoważonego marketingu .....	358

---

### Część 5. Państwo w globalnej gospodarce

---

<b>Lidia Mesjasz:</b> Koszty restrukturyzacji zadłużenia zagranicznego państwa...	369
<b>Dorota Michalak:</b> Przemiany strukturalne na rynku pracy jako efekt zmian klimatycznych .....	382
<b>Michał Nowicki:</b> Sanckje jako wolicjonalny środek wywierania presji na państwa naruszające ład międzynarodowy .....	391

## Summaries

---

### Part 1. International flows of foods, services and capitals at the time of the globalization processes

---

<b>Dominika Brzęczek-Nester:</b> Polish export in 1999-2014 – key trends in quantitative, structural and geographical terms .....	15
<b>Agnieszka Hajdukiewicz:</b> Transatlantic Trade and Investment Partnership as a development opportunity for the exports of Polish goods .....	28
<b>Dorota Agata Jarema:</b> Trade relations between the European Union and the Peoples Republic of China after 2001 .....	43
<b>Artur Klimek:</b> Małe i średnie przedsiębiorstwa w handlu międzynarodowym. Przykład krajów Europy Środkowej i Wschodniej.....	54
<b>Jan Rymarczyk:</b> Export as a form of KGHM Polska Miedź S.A. internationalization .....	70
<b>Joanna Skrzypczyńska:</b> China in the WTO .....	86
<b>Marta Wincewicz-Bosy:</b> Influence of some social factors on the international supply chain of animals for slaughter destination .....	93
<b>Wojciech Zysk:</b> International turnover service in the years 2004-2013 .....	103
<b>Magdalena Myszkowska:</b> The importance of least developed countries in the global services trade .....	115
<b>Michał Brzozowski, Paweł Śliwiński, Grzegorz Tchorek:</b> Integrated macro-economic and portfolio approach in the analysis of the international capital flows determinants .....	127
<b>Justyna Majchrzak-Lepczyk:</b> Role of e-commerce industry in the development of the market for warehouse space .....	140

---

### Part 2. Integration groups, national economies and other players towards integration challenge

---

<b>Eric Ambukita:</b> France and Africa: a new era of economic cooperation.....	153
<b>Anna Chrzęściewska:</b> The characteristics of social policy of Mexico on the basis of processes of globalization .....	165
<b>Małgorzata Dziembała:</b> The policy promoting innovation in the BRICS countries – the case of the Republic of the South Africa.....	174
<b>Sławomir Wyciślak:</b> Transnational corporations under complexity .....	186
<b>Anna Janiszewska:</b> Social policy in the European countries as a response to the demographic changes.....	197
<b>Zdzisław W. Puślecki:</b> European Union in the face of the European security in the conditions of globalization .....	210
<b>Katarzyna Żukrowska:</b> Tension in the neighborhood of the European Union as a factor stimulating changes.....	221

---

### Part 3. Poland in global economy – selected problems

---

<b>Jarosław Brach:</b> Polish sector of international road freight transport hauliers – history, contemporary situation and the perspective and possibilities of its development in the future .....	243
<b>Dorota Jankowska, Agnieszka Majka:</b> Changes on the labor market in Poland compared to the changes taking place in the EU .....	268
<b>Bogdan Buczkowski, Agnieszka Klysik-Uryszek, Anetta Kuna-Marszałek:</b> Polskie inwestycje bezpośrednie – skala, struktura, tendencje.....	279
<b>Agnieszka Piasecka-Głuszak:</b> Main reasons and faced barriers in implementing kaizen in enterprises on the Polish market .....	289
<b>Eugeniusz M. Pluciński:</b> The essence of the economic security of Poland from a perspective of regional and worldwide globalisation .....	306

---

### Part 4. Importance of communication and marketing for shaping attitudes in global economy

---

<b>Karolina M. Klupś-Orłowska:</b> Rynek prywatnych korepetycji w Chinach na przykładzie działalności New Oriental Education & Technology Group...	323
<b>Aleksandra Kuźmińska-Haberla, Monika Chutnik:</b> Intercultural trainings as a way of increasing the competitiveness of Polish investors in foreign markets.....	333
<b>Agata Linkiewicz:</b> Evolution of word-of-mouth marketing as a tool of marketing communication in the light of IT development .....	346
<b>Barbara Szymoniuk:</b> Global waste of resources – a challenge for sustainable marketing .....	358

---

### Part 5. State in global economy

---

<b>Lidia Mesjasz:</b> The costs of sovereign debt restructurings .....	369
<b>Dorota Michalak:</b> Structural changes in the labor market as a result of climate changes .....	382
<b>Michał Nowicki:</b> Sanctions as a volitional means of impact on states infringing international order.....	391

## Wstęp

Globalizacja jest procesem otwartym, będącym wynikiem nieustannej modyfikacji i ewolucji międzynarodowego ładu ekonomicznego. Proces ten trwa i ewoluuje od co najmniej XV wieku. Łączy się on nierozzerwalnie z wielkimi wydarzeniami społecznymi i gospodarczymi, takimi jak: wielkie odkrycia geograficzne, wynalazki i wdrożenia naukowo-techniczne oraz włączenie do procesów rozwojowych krajów najsłabiej rozwiniętych.

Proces ten jako skutek rozwoju społecznego i gospodarczego ze względu na powiązania gospodarczo-ekonomiczne, stan techniczny rozwiązań i rozmiar zachodzących zjawisk staje się zjawiskiem światowym. Jego skutkiem ma być powstanie rynku globalnego. Tworzący się rynek globalny wyzwala się spod władzy i kontroli instytucja państwa. Dotychczasową funkcją państwa było dążenie do kompromisu między interesem jednostkowym i zbiorowym. W dobie globalizacji państwo traci jednak tę władzę, gdyż nie może wpływać na decyzje transnarodowych eksterytorialnych podmiotów. Tym samym proces globalizacji można przyrównać do gry, która toczy się bez udziału arbitra, a gracze poddawani są coraz większej, bo globalnej konkurencji. Dlatego też jednym z najważniejszych wyzwań, przed którym stoją współcześnie wszystkie państwa, jest wykorzystanie pozytywnych skutków globalizacji przy jednoczesnym łagodzeniu skutków negatywnych. Problemem nadal pozostaje jednak to, że proces globalizacji prowadzi nieuchronnie do podziału na „zwycięzców” i „pokonanych”. Rozkład bowiem korzyści wynikających z globalizacji w skali zarówno ogólnoswiatowej, jak i regionalnej, krajowej, a w końcu jednostkowej, jest bardzo zróżnicowany. Najwięcej na globalizacji zyskują kraje rozwijające się i aktywnie uczestniczące w tym procesie, nie zaś kraje najbiedniejsze, które z różnych względów niezdolne są do dostosowania się do światowych wymagań. W efekcie i gospodarki, i społeczeństwa tych krajów wyłączone zostają z możliwości korzystania z osiągnięć globalizacji (np. wiele krajów Afryki czy Ameryki Łacińskiej). Nadal zatem fundamentalne pytanie związane z globalizacją pozostaje otwarte: czy uda się tę grę toczyć tak, aby – skoro nie wszyscy mogą wygrać – wygranych było jak najwięcej, a przegranych jak najmniej?

Prezentowana książka jest refleksją nad tak postawionym pytaniem. Refleksja ta wymaga interdyscyplinarnego podejścia i pełnego spojrzenia na koszty i korzyści związane z procesem globalizacji.

Aby osiągnąć spójność prezentowanego materiału, uporządkowano go w następujący sposób:

## **Część 1. Międzynarodowe przepływy towarów, usług i kapitałów w dobie procesów globalizacji**

Rozprzestrzenianie się na różne kraje i regiony świata aktywności gospodarczej jest konsekwencją poszukiwania przez firmy optymalnych warunków do produkcji i lokowania kapitału. Międzynarodowe korporacje nastawione na działalność o charakterze globalnym dzielą produkcję swoich wyrobów pomiędzy różne kraje i regiony. Optymalizują w ten sposób koszty produkcji, montażu, transportu, magazynowania i dystrybucji. Dzięki podmiotom operującym na rynku wielonarodowościowym zwiększają się powiązania ekonomiczne, polityczne i społeczne. Powstaje globalny rynek towarów, usług, kapitału i podziału pracy.

## **Część 2. Ugrupowania integracyjne, gospodarki narodowe i inni gracze wobec wyzwania integracyjnego**

Procesy integracyjne stanowią dynamiczny element stosunków międzynarodowych. Są też względnie autonomicznym składnikiem wpływającym w poważnym stopniu na dynamikę i strukturę relacji między podmiotami gospodarki światowej. Regionalizacja jest konsekwencją globalizacji i zwiększonej konkurencji oraz powiększających się rynków zbytu, pozwalających na wykorzystanie efektów skali, co jednocześnie przyspiesza procesy regionalizacji.

## **Część 3. Polska w globalnej gospodarce – wybrane problemy**

Przystąpienie Polski do Unii Europejskiej postawiło przed polskimi przedsiębiorstwami wyzwanie budowania zdolności do konkurowania zarówno na jednolitym rynku europejskim, jak i w skali globalnej. Powiększenie jednolitego rynku, dynamiczny rozwój technologii i transportu, wzrost znaczenia organizacji i instytucji międzynarodowych, a także ekspansja zagranicznych przedsiębiorstw stymulują lub wręcz wymuszają internacjonalizację małych i średnich polskich przedsiębiorstw. Rosnąca konkurencja na zagranicznych rynkach, wysokie wymagania odbiorców produktów i upowszechnianie się międzynarodowych standardów narzucają przedsiębiorcom potrzebę ciągłego dostosowywania się do zmieniających się warunków i budowania bezpieczeństwa ekonomicznego w skali mikro i makro.

## **Część 4. Znaczenie komunikacji i marketingu dla kształtowania postaw w globalnej gospodarce**

Skuteczne konkurowanie na rynkach krajowych i zagranicznych wymaga od przedsiębiorstw umiejętnego przygotowania oraz realizowania działań marketingowych, wśród których szczególną rolę odgrywa komunikacja marketingowa. W globalnej gospodarce, która jest siecią połączeń i współzależności, przedsiębiorstwa muszą współpracować z różnymi podmiotami tego otoczenia, aby dostarczać klientom coraz większych korzyści, a jednocześnie osiągać zyski. Coraz większa liczba przed-

siębiorstw angażuje się w operacje na rynkach zagranicznych, dostrzegając w internacjonalizacji możliwość rozwoju oraz osiągnięcia przewagi konkurencyjnej. Jest to konsekwencją postępującej globalizacji, która wymusza internacjonalizację przedsiębiorstw.

### **Część 5. Państwo w globalnej gospodarce**

Od połowy lat 90. globalizacja procesów ekonomicznych na nowo ożywiła dyskusję nad kwestią siły zarówno państwa, jak i globalnych korporacji (tzw. globalnego kapitalizmu). Przede wszystkim w Nowej Ekonomii Politycznej prezentowane są dwa stanowiska w tej kwestii: pierwsze – które uznaje tzw. silne państwa, będące „przeciwwagą” dla globalnego biznesu, oraz drugie – które głosi pogląd, że siła państwa i – w konsekwencji – jego zdolność do aktywności oraz oddziaływania na globalne i krajowe procesy ekonomiczne jest wyraźnie ograniczona na tle możliwości w tym zakresie transnarodowych korporacji. Nawet nie opowiadając się za którymś z tych stanowisk, wyraźnie można zauważyć, że funkcje państwa podczas ostatnich kilkunastu lat podlegają ewolucji głównie ze względu na postępującą globalizację rynków towarowych i kapitałowych. Liberalizowane nieustannie przepływy kapitałowe, rosnące znaczenie korporacji transnarodowych, umiędzynarodowienie rynku dóbr i usług, migracje ludności, rozwój tzw. nowej gospodarki, kształtowanie się światowego rynku dóbr kultury, rosnące znaczenie niektórych organizacji międzynarodowych – to czynniki, które powodują, że coraz większa część aktywności gospodarczej nie podlega ani kontroli, ani nawet regulacji władz państwowych. Pewne mechanizmy kształtowania ładu międzynarodowego kształtowane są przez mechanizmy oddziaływania na poszczególne gospodarki narodowe (np. poprzez sankcje), jednak część kompetencji nadal pozostaje w gestii instytucji danego państwa (np. kształtowanie polityki strukturalnej, oddziaływanie na rynek pracy itp.).

*Małgorzata Domiter*